

Jaarverslag
2019

Voorwoord

In 2019 beleefde ik mijn eerste jaar als algemeen directeur van DUFAS. Ik ben trots op wat we samen hebben bereikt. We hebben volop tijd en energie geïnvesteerd in de verbinding met de verschillende stakeholders en onze leden. Het contact met de leden geeft me veel energie. Ze zijn het kloppend hart van DUFAS. Uit de gebundelde kennis en expertise van de commissies en expertgroepen zijn duidelijke en sterke standpunten voortgekomen. Die helpen ons als branchevereniging om zichtbaar te zijn en de belangen van de sector te behartigen.

• 3 •

Met het DUFAS-bestuur hebben we gezamenlijk een concrete koers uitgezet voor DUFAS. Bij die koers zijn duurzaamheid en de grotere financiële zelfredzaamheid van consumenten belangrijke pijlers. De gesprekken met stakeholders gaan steeds meer over de maatschappelijke rol van beleggen. Iedere Nederlander belegt al, via zijn pensioen of verzekering. Zodoende spelen assetmanagers een cruciale rol bij het inkomen voor later van vele huishoudens.

Daarnaast besloten we in 2019 om ons samen met de financiële sector te verbinden aan het Klimaatakkoord. Dit commitment is een krachtig signaal vanuit onze sector. Het thema duurzaamheid zal de aankomende jaren veel impact hebben op het werk van assetmanagers. Wij zetten ons in voor verdere standaardisatie, met name op het gebied van rapportages en beschikbare data.

Met alle input van onze leden heeft DUFAS dit jaar veel van zich kunnen laten horen. In Nederland én Europa zijn nieuwe relaties gelegd, en bestaande zijn verdiept. In dit verslag lees je daar meer over. Bij al deze externe contacten voelt het voor mij als een eer en een voorrecht om de assetmanagementsector te mogen vertegenwoordigen.

Grote dank aan het DUFAS-team en de leden voor ieders inzet en betrokkenheid!

Iris van de Looij, algemeen directeur DUFAS

INHOUDSOPGAVE

• 5 •

Van het bestuur	7
Over directie, bestuur en team	11
Financiële sector verbindt zich aan Klimaatakkoord	15
DUFAS-event: drie kopstukken over actief aandeelhouderschap	17
Het financiële Europese verkiezingsdebat	21
Verenigingsactiviteiten	23
Commissies en expertgroepen	29
Leden en contributie	33
Overzicht leden	34

Gebeurtenissen na balansdatum

De intense situatie van COVID-19 raakt ons allemaal, privé en zakelijk. In deze tijd bewijst een platform als DUFAS zijn grote waarde: leden onderling kunnen ervaringen en suggesties uitwisselen over de beurs en praktische zaken. Daarnaast is DUFAS een direct aanspreekpunt voor stakeholders zoals toezichthouders. We kunnen op dit moment nog niet overzien wat de economische impact is van deze crisis. We verwachten beperkte impact voor DUFAS zelf. We bereiden ons voor op mogelijk lagere contributie inkomsten voor 2021 en verder. We houden de personeelskosten en kantoorkosten zo flexibel mogelijk om de activiteiten aan te passen aan de budgetruimte die we in de toekomst beschikbaar hebben.

Van het bestuur

Duurzaamheid, verbinding en zichtbaarheid: deze drie termen vatten ons succesvolle jaar goed samen. Uit de reeks bijzondere activiteiten en mijlpalen die hier in 2019 uit voortkwamen hebben we een selectie gemaakt, die we graag in dit jaarverslag met je willen delen.

•7•

Duurzaam beleggen centraal

In navolging van 2018 hebben we in 2019 het duurzaamheidsthema verder uitgediept. Hoe kan de financiële sector, en DUFAS samen met haar leden, bijdragen aan verduurzaming? Ook in de komende jaren zal dit een van onze belangrijkste speerpunten blijven. We streven naar meer standaardisatie in duurzaam beleggen, zodat klanten van assetmanagers meer inzicht krijgen in de resultaten, en vermogensbeheerders op hun beurt de meetinstrumenten kunnen gebruiken om actief aandeelhouderschap uit te oefenen. We vertellen je graag meer over onze initiatieven en activiteiten op dit gebied.

Het Nederlandse Klimaatakkoord

Samen met vijftig bedrijven uit de financiële sector en verschillende brancheverenigingen ondertekende DUFAS het commitment van de financiële sector aan het Nederlandse Klimaatakkoord. Deze verbintenis is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Op [bladzijdes 14-15](#) vind je een impressie van deze belangrijke mijlpaal.

Duurzaamheid en actief aandeelhouderschap

Op 6 september organiseerden we een bijzonder gesprek: onder leiding van voormalig minister-president Jan Peter Balkenende gingen Feike Sijbesma, destijds CEO van DSM, en Larry Fink, CEO van BlackRock, de discussie aan over actief aandeelhouderschap. Dit is namelijk een krachtig middel van de assetmanagementsector om invloed uit te oefenen op het duurzaamheidsbeleid van bedrijven in de breedste zin van het woord. Voor een samenvatting van dit unieke event verwijzen we je graag naar [bladzijdes 16-19](#).

• 8 •

Onze Sustainability Committee

In 2018 lanceerde de Europese Commissie het *Action Plan for Financing Sustainable Growth*. De acties die uit dat plan voortkomen, zijn van grote invloed op de werkzaamheden van assetmanagers. DUFAS' Sustainability Committee heeft deze acties geïnventariseerd en er actief op gereageerd. Meer informatie over deze activiteiten vind je in het hoofdstuk 'Commissies en expertgroepen'.

Europese verkiezingen

In de afgelopen jaren is het belang van Brussel voor onze sector sterk gegroeid. Het is voor ons daarom cruciaal om goed contact met Nederlandse Europarlementariërs te hebben. De Europese Commissie-verkiezingen waren voor DUFAS een ideale aanleiding om in samenwerking met andere financiële brancheverenigingen een verkiezingsdebat te organiseren. Hieraan namen zeven kandidaat-Europarlementariërs deel, en de levendige discussie stond onder leiding van Charles Groenhuijsen. Lees het verslag van dit evenement op [bladzijdes 20-21](#).

Eenduidige financiële bijsluiters

Dit is een belangrijk punt voor DUFAS. Tegenwoordig wordt er een steeds groter beroep gedaan op ieders financiële zelfredzaamheid. DUFAS staat achter het concept van een eenduidige bijsluiter die de vergelijking van financiële producten gemak-

kelijker maakt. Daarom heeft het DUFAS-team zich samen met onze leden en de European Fund and Asset Management Association (EFAMA) hard gemaakt voor de herziening van de PRIIP-KID¹: de richtlijnen van de financiële bijsluiter voor beleggingsfondsen, structured products en verzekeringsproducten met een beleggingscomponent.

DUFAS vindt het essentieel dat de transactiekostenmethodologie van de PRIIP-KID wordt verbeterd. Ook moeten performances uit het verleden worden opgenomen in de nieuwe bijsluiter. Door de succesvolle Europese lobby is de invoeringsdatum van de PRIIP-KID met een jaar uitgesteld. Dat geeft meer tijd om deze punten te verbeteren. Bovendien hebben we er een seminar aan gewijd voor onze leden. Lees het beknopte verslag hiervan op [bladzijdes 24-25](#) onder 'Hebben financiële bijsluiters nut?'

Relaties met stakeholders

De Brexit voerde het nieuws in 2019 voor een groot deel aan. Het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie heeft ook in onze sector invloed op de Europese verhoudingen. Aan de andere kant ontwikkelt Brussel steeds meer overkoepelend Europees beleid. Daarom heeft DUFAS in 2019 extra geïnvesteerd in nieuwe contacten met andere Europese brancheverenigingen en politieke stakeholders, en hebben we bestaande relaties verdiept. In het hoofdstuk 'Verenigingsactiviteiten' lees je hier meer over.

1 Packaged Retail and Insurance-based Investment Products – Key Information Document

Onze leden maken DUFAS

Via commissies en expertgroepen vormen onze leden het kenniscentrum van DUFAS. Hun kennis, kunde en adviserende rol zijn onmisbaar om de assetmanagementsector adequaat te vertegenwoordigen. Daarom vinden we het heel belangrijk om onze leden samen te brengen: in 2019 hebben we een breed scala aan bijeenkomsten georganiseerd over diverse onderwerpen. Een overzicht hiervan vind je onder 'Events' op [bladzijdes 23-25](#). We bedanken iedereen die zich in 2019 heeft ingezet voor het bestuur, voor onze commissies en voor de expertgroepen.

Afstemming bestuur, directie en DUFAS-team

In 2019 kwam het algemeen bestuur vier keer bijeen en laste ad-hocvergaderingen in wanneer nodig. In januari 2019 heeft ons bestuur een offsite gehouden. Tijdens deze bestuursessie zijn aan de hand van een uitgebreide ledenenquête de rol, de strategie en de prioriteiten van DUFAS opnieuw onder de loep genomen. Om de prestaties van DUFAS meetbaar te maken, heeft onze algemeen directeur Iris van de Looij op basis van deze offsite een jaarplan opgesteld met daarin onder andere de teamdoelstellingen voor 2019.

Onze voorzitter en algemeen directeur hadden minimaal eens per twee weken contact over de bedrijfsvoering en de lopende dossiers. Daarnaast overlegde de kleine commissie – bestaande uit de voorzitter, de twee vicevoorzitters en de algemeen directeur – regelmatig over lopende zaken. De kleine commissie voerde ook frequent overleg op bestuurlijk niveau met het Ministerie van Financiën, de AFM en DNB.

• 9 •

Coronacrisis

Op het moment dat we dit jaarverslag schrijven, bevinden we ons midden in de intelligent lockdown vanwege de coronacrisis. Deze intense situatie raakt ons allemaal, privé en zakelijk. In deze tijd bewijst een platform als DUFAS zijn grote waarde: leden onderling konden gedachten, ervaringen en suggesties uitwisselen over praktische zaken – zoals werken op afstand en aanpassing van bedrijfsruimtes – en beursgerelateerde onderwerpen. Daarnaast was DUFAS het aanspreekpunt voor stakeholders als het Ministerie van Financiën en de toezichthouders. We kunnen op dit moment nog niet overzien wat de economische impact is van deze crisis, maar we zien wel dat de sector hier ongelooflijk goed op heeft gereageerd. Vrijwel iedereen werkt volledig vanuit huis, met slechts kleine operationele teams op kantoor.

We wensen je boven alles een goede gezondheid voor jou en je naasten.

Namens het bestuur,

Dick van Ommeren
Voorzitter

Over directie, bestuur en team

Directie

De directie en het dagelijks bestuur van DUFAS waren in 2019 in handen van Iris van de Looij (algemeen directeur).

Voorzitterswissel

Eind 2019 kondigde Roelie van Wijk haar vertrek aan bij Aegon Asset Management, om zich fulltime te kunnen richten op diverse functies binnen non-executive besturen, adviesorganen en toezichthouders. Door haar vertrek is per 1 februari 2020 ook haar voorzitterschap bij DUFAS beëindigd. Dick van Ommeren heeft deze taak van haar overgenomen. Het voltallige bestuur bedankt Roelie hartelijk voor haar grote bijdrage als bestuurslid en voorzitter van DUFAS.

Bestuur

In 2019 traden er drie nieuwe bestuursleden aan bij DUFAS. Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 25 juni werden Ronald Wuijster (APG) en Jaap Westerling (Optimix) benoemd. Op 9 oktober gingen de leden van DUFAS in een buitengewone ledenvergadering akkoord met de benoeming van Jacco Maters (Anthos Fund & Asset Management).

We namen afscheid van Aleid Kruize-Schuitemaker en Gerald Cartigny. Aleid was na 12 jaar aan het eind gekomen van haar bestuurstermijn als vertegenwoordiger van de kleinere assetmanagers in de markt. Jaap Westerling heeft deze rol van haar overgenomen.

In 2019 bestond ons algemeen bestuur uit:

Leden	Werkzaam bij	Functie	Bestuur DUFAS
Hester Borrie	NN Investment Partners	lid Raad van Bestuur	
Gerald Cartigny	MN	CIO	tot 1 september 2019
Monique Donders	BlackRock Netherlands	CEO	
Gilbert Van Hassel	Robeco	CEO	
Aleid Kruize-Schuitemaker	Teslin Capital Management	medeoprichter en bestuurslid	tot 25 juni 2019
Erik Luttenberg	Kempen Capital Management	Managing Director en COO	
Jacco Maters	Anthos Fund & Asset Management	CEO	vanaf 9 oktober 2019
Dick van Ommeren	Triodos Investment Management	Managing Director	voorzitter vanaf 1 februari 2020
Jan Lodewijk Roebroek	BNP Paribas Asset Management Netherlands	CEO	vicevoorzitter tot 14 november 2019
Jaap Westerling	Optimix Vermogensbeheer	Directeur	vanaf 25 juni 2019
Jacob de Wit	Achmea Investment Management	Directievoorzitter	
Roelie van Wijk-Russchen	Aegon Asset Management	Global Head Responsible Business & Public Affairs	voorzitter tot 1 februari 2020
Ronald Wuijster	APG Asset Management	CEO	vanaf 25 juni 2019, vicevoorzitter vanaf 14 november 2019

• 12 •

DUFAS-team

Nadat hij een aantal maanden op interimbasis voor DUFAS had gewerkt, mochten we Randy Pattiselanno in juli 2019 verwelkomen als Manager Strategy and Regulatory affairs.

Het DUFAS-team bestond eind 2019 uit:

- Iris van de Looij, Algemeen directeur
- Emilie Steeman, Office Management en HR-administratie
- Mark Zellenrath, Manager Public Affairs and Public Relations
- Fijtsia van Pelt, Manager Tax and Regulatory affairs
- Randy Pattiselanno, Manager Strategy and Regulatory affairs

Roelie van Wijk ondertekent namens DUFAS het klimaatcommitment, onder toezicht van mede-ondertekenaar Willem van Duin (voorzitter Verbond van Verzekeraars), minister Wopke Hoekstra en voorzitter van het Klimaatberaad Ed Nijpels (v.l.n.r.).

De vertegenwoordigers van de Nederlandse financiële sector presenteren met trots het ondertekende commitment: Roelie van Wijk, Shaktie Rambaran Mishre (voorzitter Pensioenfederatie), minister Wopke Hoekstra, Ed Nijpels, Willem van Duin en Chris Buijink (voorzitter Nederlandse Vereniging van Banken).

Financiële sector verbindt zich aan Klimaatakkoord

Op 10 juli bevestigde DUFAS haar actieve bijdrage aan het Klimaatakkoord van het kabinet door het klimaatcommitment van de financiële sector te ondertekenen. Dit gebeurde in het bijzijn van minister Hoekstra van Financiën. Samen met DUFAS zetten ook collega-brancheverenigingen – de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), het Verbond van Verzekeraars en de Pensioenfederatie – plus meer dan vijftig financiële instellingen hun handtekening onder dit commitment.

Actieplannen en rapportage

Het doel van het Klimaatakkoord is om in 2030 49% minder broeikasgassen uit te stoten ten opzichte van 1990. De financiële sector draagt hieraan bij door actieplannen op te stellen en jaarlijks te rapporteren over de klimaatimpact van financieringen en beleggingen.

Unieke stap

Voor DUFAS betekent deze officiële verbintenis dat we het commitment ondersteunen, de inzet van onze achterban waar nodig coördineren en actief bijdragen aan het overleg en de rapportages over de naleving van de afspraken uit het akkoord.

Roelie van Wijk: 'Als gehele keten binnen de Nederlandse financiële sector hebben we ruim een jaar aan dit commitment gewerkt, met dit gezamenlijke akkoord als eerste mijlpaal. Wereldwijd gezien is dit een unieke stap. Nu gaan we aan de slag om de afspraken te implementeren en onze voortgang op een transparante manier te laten zien.'

Het commitment in de praktijk

Met name de assetmanagers zullen zich in de komende jaren meer focussen op duurzaamheid. Ze ondersteunen en adviseren klanten bij het opstellen van beleggingsstrategieën die een bijdrage leveren aan de uitvoering van het Klimaatakkoord. Rapporteren is daarbij van groot belang: alleen zo wordt de klimaatimpact van beleggingen transparant en meetbaar. De meetinstrumenten en standaarden voor deze rapportages zijn in ontwikkeling, maar de weg is nog lang. Als vertegenwoordiger van de Nederlandse assetmanagementsector, die wereldwijd koploper is in de integratie van ESG-factoren², zien we hierin voor onszelf een actieve rol.

² ESG staat voor *Environmental, Social* en *Governance*: milieu, maatschappij en bestuur.

Feike Sijbesma (DSM, links) en Larry Fink (BlackRock) in gesprek over actief aandeelhouderschap.

Gespreksleider Jan Peter Balkenende geeft het woord aan een van de aanwezigen.

DUFAS-event: drie kopstukken over actief aandeelhouderschap

Actief aandeelhouderschap is een krachtig middel voor aandeelhouders om de bedrijven waarin ze hebben geïnvesteerd te wijzen op hun verantwoordelijkheid om te duurzamen. Een duurzame bedrijfsvoering kun je opsplitsen in drie factoren: het milieu, de samenleving en goed bestuur (ESG: *Environmental, Social en Governance*).

Experts in discussie

Op 6 september bracht DUFAS drie grote namen bijeen om een diepgaand gesprek over actief aandeelhouderschap aan te gaan: Larry Fink, CEO van vermogensbeheerder BlackRock, Feike Sijbesma, toenmalig bestuursvoorzitter van DSM, en gespreksleider Jan Peter Balkenende, voormalig minister-president, tegenwoordig hoogleraar Governance, Institutions & Internationalisation aan de Erasmus Universiteit en adviseur bij EY.

Inclusief kapitalisme

Fink en Sijbesma vormden twee kanten van dezelfde medaille. Als vertegenwoordiger van de beleggingssector betoogde Fink dat vermogensbeheerders moeten inzien dat ze een cruciale rol spelen in inclusief kapitalisme. Hierin worden de belangen van alle belanghebbenden gediend: werknemers, klanten, toeleveranciers en de samenleving als geheel. Waardecreatie op lange termijn staat centraal, aldus Fink. 'Het is onze taak als industrie om de wereld vooruit te helpen. Dit is een geweldige mogelijkheid om de wereld sneller te veranderen.'

Sijbesma beaamde dat. Toen hij 13 jaar geleden bij DSM aan het roer kwam, wilde hij duurzaamheid en bedrijfswinst verenigen. Niet verrassend stuitte hij op weerstand. Maar tegenwoordig zien beleggers in dat die twee elkaar niet uitsluiten. Sijbesma gaf de

aanwezigen een kijkje in de toekomst. Over nog eens 13 jaar móeten beleggers hier wel in mee. 'Anders werken millennials niet voor ons bedrijf, kopen de consumenten onze producten niet en hebben we geen draagvlak binnen de maatschappij.'

Langetermijnvisie

Als multinational, aldus Sijbesma, moet je investeren op de vlakken waar de kracht van het bedrijf ligt. Fink sloot zich daarbij aan: 'Een krachtig bedrijfsdoel verhoogt de winstgevendheid.' Een belangrijk inzicht dat Fink met zijn jaarlijkse brief aan de CEO's van bedrijven voor het voetlicht probeert te brengen, is dat ze zich op de lange termijn moeten richten. 'Er is niets belangrijker dan duurzaamheid, dus de vraag is nu: hoe kunnen we het kapitalisme duurzaam vooruit helpen? We moeten dan ook het hele jaar in contact staan met deze bedrijven, want alleen dan slagen we erin hun gedrag te veranderen. We vragen hen allemaal hun langetermijnstrategieën te publiceren en te verantwoorden welke rol duurzaamheid hierin speelt.'

Meetbaar en transparant

Jan Peter Balkenende vatte deze duurzame vooruitgang en de bijbehorende verantwoording bondig samen: 'Het gaat erom hoe we de samenleving dienen. Het vraagt om een ander soort leiderschap en een andere rol voor bedrijven. Maar om bestuurders verantwoordelijk te kunnen houden voor hun acties, moeten hun prestaties eenduidig te beoordelen zijn.' Het is dus essentieel dat er standaardrapportages komen waarin metingen goed vergelijkbaar zijn. Maar het feit dat zo'n gemeenschappelijk meetinstrument nog niet bestaat, blijft een obstakel. Daar waren alle partijen het over eens, inclusief DUFAS. Iris van de Looij: 'DUFAS zet zich actief in om dit met de financiële sector voor

- 18 • elkaar te krijgen.' DUFAS en andere brancheverenigingen kunnen immers via lobby's en contact met belangrijke stakeholders het belang van deze eenduidige meetinstrumenten duidelijk maken, en plannen introduceren.

Ingrijpende veranderingen

De maatschappelijke krachten die op de achtergrond meespelen, zijn enorm. Fink omschreef het grotere geheel: 'De eisen die de maatschappij aan bedrijven stelt, veranderen sneller dan ooit. De frustratie binnen democratische samenlevingen groeit en overheden kunnen steeds minder uitrichten. Als raden van bestuur en directies niet weten hoe ze doelgerichter kunnen handelen, zullen ze hun klanten verliezen en hun stem kwijtraken.'

Eerlijkere verdeling

Aan het einde van het gesprek was het duidelijk dat de drie heren met passie strijden voor het grote, gemeenschappelijke doel. Om met de woorden van Sijbesma te spreken: 'De globalisering heeft miljarden aan welvaart opgeleverd. Het is onze taak om zo veel mogelijk mensen hierin te laten delen.'

Onder leiding van Charles Groenhuijsen voerden zeven kandidaat-Europarlementariërs een stevig debat over duurzaamheid en innovatie. V.l.n.r.: Derk Jan Eppink, Sabine Klok, Auke Zijlstra, Sophie in 't Veld, Caroline Nagtegaal, Arnout Hoekstra en Paul Tang.

Arnout Hoekstra is aan het woord, Sophie in 't Veld, Caroline Nagtegaal en Paul Tang (v.l.n.r.) luisteren toe.

Het financiële Europese verkiezingsdebat

In aanloop naar de verkiezingen voor de Europese Commissie organiseerde DUFAS op 7 mei samen met de NVB, het Verbond van Verzekeraars, de Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen (NVP) en Adfiz het Financiële Verkiezingsdebat. Er waren zeven deelnemers uitgenodigd van de grootste Nederlandse partijen: Sophie in 't Veld (D66), Caroline Nagtegaal (VVD), Paul Tang (PvdA), Arnout Hoekstra (SP), Derk Jan Eppink (FvD), Sabine Klok (GL) en Auke Zijlstra (PVV).

Felle discussie over duurzaamheid

In Nieuwspoort, onder leiding van journalist Charles Groenhuijsen, gingen ze de discussie aan over twee actuele en belangrijke onderwerpen binnen de financiële sector: duurzaamheid en innovatie. Ook al liepen met name over duurzaamheid de meningen stevig uiteen, toch deelden Paul Tang en Sabine Klok een mooi compliment uit: 'De financiële sector loopt wat duurzaamheid betreft echt voorop in Europa.'

Eenduidige meetinstrumenten

In de sessie spoorde Iris van de Looij de politici aan duidelijkheid te scheppen door standaardisatie. Want de financiële sector kan alleen verder verduurzamen als duidelijk is wat 'duurzaam' en 'groen' precies inhouden.

Sophie in 't Veld en Caroline Nagtegaal waren het hier in grote lijnen mee eens. Ze pleitten er respectievelijk voor om sterk toezicht vanuit Europa te houden, en een categorisering op te stellen in overleg met de sector. Recht tegenover hen stonden Derk Jan Eppink en Auke Zijlstra, die elke standaardisatie vanuit Europa pertinent afkeurden. Paul Tang voorzag een noodzakelijke, maar verwarrende discussie over standaardisatie, waarin de European Banking Authority (EBA) en de European Security and Markets Authority (ESMA) de weg zouden moeten wijzen.

Contacten verstevigen

Het verkiezingsdebat was een goede basis om onze contacten binnen de Europese Commissie aan te halen. Uiteindelijk werden Paul Tang, Caroline Nagtegaal, Derk Jan Eppink en Sophie in 't Veld op 1 februari 2020 aangesteld als Europarlementariërs. Wij wensen hen succes met hun nieuwe, uitdagende functie.

Verenigingsactiviteiten

Het uitgangspunt van onze verenigingsactiviteiten in 2019 was de zichtbaarheid te vergroten van de assetmanagementmarkt en van DUFAS zelf. We wilden niet alleen zichtbaarder zijn voor onze leden, maar ook voor onze stakeholders en het bredere publiek. Met andere woorden: vanuit onze visie om verbinding te zoeken en verbindend te zijn, proberen we meer inzicht te geven in de activiteiten van assetmanagers en meer kleur aan te brengen in de vaak gebruikte en algemene term 'de financiële sector'.

• 23 •

Leden betrekken bij DUFAS

Ten eerste streefden we er in 2019 naar om onze leden beter te informeren over de activiteiten van het DUFAS-team. Het bestuur kreeg inzicht in alle activiteiten via diverse bestuursrapportages en onze leden ontvingen een frequente nieuwsbrief. De ledenvertegenwoordigers hielden we op de hoogte via update-mails.

De events voor onze leden maakten een aanzienlijk deel uit van onze activiteitenkalender. Ons doel in 2019 was om meer kleinere events te organiseren rond een specifiek thema, omdat een kleiner event meer uitnodigt tot interactie en mensen met dezelfde interesses samenbrengt. Hierin zijn we goed geslaagd, en daar zijn we trots op. De diverse sessies hebben veel waardevolle discussies en dialogen opgeleverd. Een overzicht van de events in 2019 vind je hieronder.

Events

7 maart – Brexit seminar i.s.m. De Brauw Blackstone Westbroek
Wordt het een harde of een zachte Brexit, komt er uitstel? DUFAS en De Brauw organiseerden een actualiteitenseminar waar de specifieke gevolgen voor assetmanagers van een (no-deal) Brexit centraal stonden.

2 maart en 8 april – DSI-klankbordgroep vakbekwaamheid
DUFAS organiseerde samen met DSI twee klankbordgroepen over de opleiding van medewerkers voor MIFID II-vakbekwaamheidseisen.

7 mei – Europese financiële verkiezingsdebat
In samenwerking de NVB, de NVP, Adfiz en het Verbond van Verzekeraars organiseerden we een Europees verkiezingsdebat met zeven Nederlandse kandidaat-Europarlementariërs. Het verslag hiervan vind je terug op [bladzijdes 20-21](#).

• 24 •

14 mei – Ontbijtsessie data-uitwisseling MiFID II

Deze sessie vond plaats in samenwerking met de NVB en FinFiles. Distributeurs en fondshuizen bespraken ervaringen en verbeterpunten met betrekking tot de uitwisseling van data uit de EMT-template en de jaarlijkse distributierapportage van distributeurs naar manufacturers.

29 mei – DUFAS-sessie: Transitie naar nieuwe rentebenchmarks

Presentatie van en discussie met Marjolein de Jong van ING, deelnemer aan de ECB-werkgroep Euro risk-free rates.

6 juni – Ontbijtsessie FinTech voor assetmanagers

In samenwerking met Cognito, EY en Holland FinTech deden we verslag van het FinTech-congres Money 2020, en wisselden de aanwezigen ervaringen uit.

25 juni – Werkconferentie Klimaatakkoord

Seminar over duurzaamheid in samenwerking met de NVB, het Verbond van Verzekeraars en de Pensioenfederatie. Dit jaar was het Verbond van Verzekeraars de hoofdorganisator; in 2020 is dat DUFAS.

26 juni – Welcome to the Dutch financial sector

Iris van de Looij nam het initiatief voor deze welkomstborrel voor financiële partijen die naar Nederland komen vanwege de Brexit. Het evenement werd georganiseerd en gefinancierd door: DUFAS, NVB, Foreign Bankers Association (FBA), Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen (NVP), Association of Proprietary Traders (APT), Verbond van Verzekeraars, Holland FinTech, Norton Rose Fulbright, the Futures Industry Association (FIA), Gemeente Amsterdam, Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), Rijksdienst van Ondernemend Nederland.

6 september – Actief aandeelhouderschap:

Larry Fink (BlackRock) in gesprek met Feike Sijbesma (DSM)

DUFAS organiseerde een diepgaande discussie tussen de twee ceo's over actief aandeelhouderschap: een krachtig middel van de assetmanagementsector om invloed uit te oefenen op het duurzaamheidsbeleid van bedrijven. Hun gesprek stond onder leiding van voormalig minister-president Jan Peter Balkenende, die tegenwoordig hoogleraar Governance, Institutions & Internationalisation aan de Erasmus Universiteit is, en adviseur bij EY. Het verslag hiervan lees je terug op [bladzijdes 16-19](#).

17 september – ESG, de toekomst van beleggen

De Brauw Blackstone Westbroek en DUFAS organiseerden het seminar 'ESG, de toekomst van beleggen' voor vertegenwoordigers van de assetmanagementindustrie.

19 september – presentatie van de AFM: transitie naar nieuwe rentebenchmark

In deze bijeenkomst deed de de Autoriteit Financiële Markten verslag van de rondvraag die ze samen met DNB had gehouden onder de marktpartijen. Deze rondvraag was bedoeld om informatie te verzamelen over hun voorbereidingen op de rentebenchmarkhervormingen. Tijdens deze sessie konden de aanwezigen bovendien hun aandachtspunten bespreken.

10 oktober – PRIIP-seminar: Hebben financiële bijsluiters nut?

DUFAS en de NVB organiseerden gezamenlijk het PRIIP-seminar 'Consumentenbescherming door informatievoorziening?', in de Nieuwe Poort (Amsterdam). Keynotesprekers waren universitair docent Carien de Jager en gedragspsycholoog Astrid Groenewegen, die vanuit hun eigen wetenschappelijke invalshoek antwoord gaven op de

vraag of financiële bijsluiters ook daadwerkelijk effectief zijn.

'Verwacht niet te veel van de PRIIP-KID. Producten zijn te complex om goed te kunnen vergelijken,' was in het kort hun oordeel. Universitair docent Carien de Jager vindt standaardisatie in principe goed, maar ze weet uit de evaluatie van vele onderzoeken dat consumenten zo'n document in de praktijk nauwelijks gebruiken. Volgens haar moet de tekst van een financiële bijsluiter sterk versimpeld worden en een optimale vormgeving krijgen. Alleen dan zal de consument het gebruiken om een weloverwogen beslissing te maken. Met andere woorden: 'Ga uit van de irrationele mens en geef de consument meer redenen om zich te verdiepen in een product.'

Groenewegen beaamde dit; 98% van onze beslissingen verlopen emotioneel, onbewust en automatisch. Een moeilijk document leg je daardoor sneller naast je neer. Het komt niet door je persoonlijke 'spamfilter': het belandt niet in je zogenoemde rationale systeem.

Voor de deelnemers aan de sessie waren deze conclusies geen goede motivatie. De sector is immers verplicht om de bijsluiters op te stellen. De overgang naar de nieuwe PRIIP-KID kost ook behoorlijk wat geld. Aan de andere kant is gebleken dat de informatie van de bijsluiters wél bij consumenten terecht komt via de vergelijkingssites die ze gebruiken voor hun financiële producten. De informatie op deze websites is veelal overgenomen uit de bijsluiters.

Bron van dit verslag: Fondsnieuws

• 25 •

30 oktober - Informatiecall over permanente educatie

DUFAS organiseerde samen met DSI een call voor DUFAS-leden met informatie over de opzet van de permanente educatie, die van start gaat in 2020.

9 december – AFM/DUFAS: round table over outsourcing

Deze sessie voor DUFAS-leden, gezamenlijk georganiseerd met de Autoriteit Financiële Markten, ging over de uitdagingen en risico's van outsourcing en de manieren om deze het beste onder controle te houden. Gastsprekers Bastiaan Aalders (CEO van Alpha FMC) en Wilbert Huizing (senior toezicht houder AFM) belichtten respectievelijk de marktontwikkelingen op het gebied van outsourcing, en de uitkomsten van een sectorbrede enquête hierover.

Contact met stakeholders intensiveren

De dialoog met onze stakeholders en onze consultatiereacties waren twee andere speerpunten in 2019. Niet alleen binnen Europa, maar natuurlijk ook binnen de Nederlandse politiek.

Europese consultaties

We hebben met name ingezet op consultatiereacties aan Europese stakeholders op het gebied van PRIIP's en duurzaam beleggen. We vonden het belangrijk om op deze dossiers een eigen mening te laten horen. Soms week die af van de EFAMA-opinie, en in andere gevallen wilden we de EFAMA-opinie juist kracht bijzetten. Wat betreft duurzaamheid hebben we een reactie gestuurd op de consultatie van de ESMA over de integratie van duurzaamheidsrisico's in UCITS, AIFMD en MiFID II, en op de consultatie van de Europese Commissie over de opzet van het EU-Ecolabel voor financiële producten.

- 26 • Ook stuurden we een DUFAS-reactie in op de EU Taxonomy-consultatie; het classificatiesysteem voor duurzame activiteiten. Een uitgebreider overzicht van onze consultaties vind je in het hoofdstuk 'Commissies en expertgroepen' op [bladzijdes 29-31](#).

Den Haag

Om onze contacten binnen de Nederlandse politiek te verstevigen, hebben we kennismakingsgesprekken gevoerd met Kamerleden en fractiemedewerkers van diverse politieke partijen. Zo spraken we bijvoorbeeld met Pieter Omtzigt (CDA) over fiduciair management nadat hij daar verschillende Kamer-vragen over had gesteld. Ook maakten we kennis met Bart Snels (GroenLinks), met wie we uitgebreid bespraken wat assetmanagers kunnen doen als het gaat om duurzaamheid. Ook het voornemen van de sector om het Klimaatakkoord te tekenen kwam aan bod. In navolging van de kennismaking met Roald van de Linde (VVD) bracht de heer Van de Linde samen met een aantal van zijn fractiemedewerkers een bedrijfsbezoek aan NN Investment Partners.

Relaties met andere brancheverenigingen

Doordat steeds meer wet- en regelgeving centraal vanuit Europa komt, wordt het ook belangrijker om standpunten af te stemmen met onze Nederlandse en Europese collega-verenigingen. Bovendien heeft de Brexit grote invloed op onze Europese verhoudingen. Daarom hebben we in 2019 tijd en energie geïnvesteerd in onze relaties met een aantal brancheorganisaties.

Nederland

Binnen Nederland vindt op regelmatige basis koeloverleg plaats met de NVP, de NVB, Adfiz, de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars. Ook met de Vereniging van Vermogensbeheerders

& Adviseurs, de Vereniging voor Propriety Traders, Eumedion en de Vereniging voor Effectenbezitters onderhouden we intensief contact.

Met de NVB, de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars trokken we gezamenlijk op bij de totstandkoming van het klimaatcommitment van de financiële sector.

Europa

Iris van de Looij neemt namens DUFAS deel aan het bestuur van de European Fund and Asset Management Associatie (EFAMA). In dit bestuur zitten brancheverenigingen uit heel Europa. Ook een aantal grote assetmanagers is direct aangesloten als lid. De teamleden van DUFAS en EFAMA onderhouden regelmatig contact om gezamenlijk opinies te vormen en consultatiereacties op te stellen.

DUFAS-teamleden nemen deel aan een aantal standing committees en werkgroepen van EFAMA:

- Distribution and Client Disclosures Standing Committee (DCD)
- Management Companies Regulation & Services Standing Committee (Manco)
- Fund Regulation, Asset Protection & Service Providers Standing Committee (FundReg)
- Stewardship, Market Integrity and ESG Investment Standing Committee (ESG)
- Trading, Trade Reporting and Market Infrastructures Standing Committee (TTR)
- Pensions Standing Committee (Pensions)
- Taxation & Accounting Standing Committee (Tax)
- Public Policy Platform (public affairs)
- Brexit Task Force

Naast onze gebruikelijke Europese contactmomenten via EFAMA, legden we bezoeken af aan de Association Française de la Gestion Financière (AFG) in Parijs, The Investment Association (IA) in Londen en

de Finans Danmark in Kopenhagen om ervaringen uit te wisselen over de markt, de organisatie en prioriteitsdossiers. In mei 2019 kwamen drie directeuren van het Frankfurter kantoor van BVI (de Duitse vereniging voor vermogensbeheerders, beleggers en beleggingsinstellingen) naar Nederland voor een verdere kennismaking met de Nederlandse pensioenbeleggingsmarkt en een gesprek over de rol van duurzaam beleggen.

DUFAS in de media

DUFAS heeft zich in 2019 meer laten zien bij het grote publiek. We legden nieuwe contacten met journalisten van verschillende dagbladen, waardoor ze DUFAS snel wisten te vinden als ze om een reactie wilden vragen. Zo vertegenwoordigde Iris van de Looij de sector regelmatig met een reactie in *Het Financieele Dagblad*. Ook met specifieke media uit ons vakgebied zoals *IPE*, *Fondsnieuws* en *Pensioen-Pro* onderhielden we veelvuldig contact, wat regelmatig publicaties opleverde. We deelden onze bijzondere evenementen op LinkedIn en kregen via die weg een grote exposure. Het gesprek tussen Feike Sijbesma, Larry Fink en Jan Peter Balkenende werd bijvoorbeeld door meer dan 21.000 mensen op LinkedIn gezien.

Commissies en expertgroepen

De commissies zijn het kloppend hart van DUFAS. Binnen de commissies vormen we onze opinies, doen we kennis op, brengen we consultatiereacties uit en onderhouden we contact met stakeholders en andere relaties. Onder de commissies hangen diverse expertgroepen die ad hoc actie ondernemen op specifieke onderwerpen. Deze klankbordgroepen zijn dan ook van tijdelijke aard. Onze commissies en expertgroepen draaien op de inbreng van onze leden, die hiermee onze positie binnen de sector versterken.

• 29 •

Hieronder vind je een overzicht van onze commissies, expertgroepen en hun activiteiten in 2019.

Commissies

Technische Commissie (TC)

Deze commissie is het centrale overlegplatform van DUFAS. Hierin bespreken de leden een breed scala aan juridische onderwerpen, toezichtkwesties en belangrijke nieuwe (inter)nationale regelgeving. Bovendien fungeert de TC als onze overkoepelende commissie: de andere commissies en expertgroepen doen verslag in de TC over de voortgang en ontwikkelingen van hun eigen dossiers. Onderwerpen die niet binnen een van de andere commissies vallen, zoals bepaalde consultatiereacties, zijn ook het domein van de TC. In 2019 kwam de Technische Commissie iedere zes weken bij elkaar.

Met input van de TC ondernam DUFAS de volgende acties:

- 24 juni – reactie op de consultatie van de AFM: *Principes voor informatiebeveiliging, verwachtingen van de AFM ten aanzien van informatiebeveiliging.*
- 20 augustus – reactie op de enquête van de CMU High-Level Group onder leiding van Corien Wortmann-Kool. Ook stuurden we een position paper in: *DUFAS supports a firm European Capital Markets Union.*
- 23 augustus – reactie op de consultatie van het Ministerie van Financiën over het wetsvoorstel nadere beloningsmaatregelen financiële sector.
- 27 september – DUFAS leverde input voor de audit van het European Court of Auditors: *Performance audit on the Capital Markets Union.*
- 15 oktober – reactie op de consultatie van de ESMA: *Consultation on Guidelines on certain aspects of the MIFID II compliance function requirements.*

• 30 • **Fiscale Commissie**

De leden van deze commissie behandelen de fiscale ontwikkelingen die gevolgen hebben voor vermogensbeheerdiensten, beleggingsfondsen en pensioenproducten. Daarnaast bereiden ze reacties voor op consultaties over fiscale regelgeving. De Fiscale Commissie is de eerste DUFAS-commissie die wordt voorgezeten door een van de leden: sinds januari 2019 heeft Marc Steinbusch, hoofd fiscale zaken van Robeco, de leiding. Marc vertegenwoordigt DUFAS ook in de Tax & Accounting Standard Committee van EFAMA in Brussel. Op deze plaats danken we Marc van harte voor zijn inbreng en expertise.

Met input van de Fiscale Commissie ondernam DUFAS de volgende acties:

- 31 januari – reactie op de consultatie van het Ministerie van Financiën over de DAC6-implementatie.
- 20 februari – overleg met het ministerie van Financiën over de consultatie met betrekking tot de ATAD II-implementatiewetgeving.
- 18 november – interview van het Centre for European Political Studies (CEPS) met DUFAS over de btw-regels voor financiële dienstverlening (in het kader van een studie die CEPS uitvoert voor de Europese Commissie in aanloop naar nieuwe Europese regels).
- 19 november – een eerste overleg met de Belastingdienst over de MDR/DAC6-leidraad.

Sustainability Committee

Deze commissie ging begin 2019 officieel van start. De leden wisselen kennis en informatie uit over duurzaamheid binnen de sector, met name op het gebied van Europese wetgeving. Ze formuleren consultatiereacties en bepalen onze positie namens de sector. Daarnaast stelt de commissie de lobbystrate-

gie van DUFAS op, in samenwerking met andere (Europese) brancheverenigingen.

Tijdens een aantal commissievergaderingen kwamen experts een presentatie gegeven. Zo was er een interactieve sessie met Brenda Kramer, werkzaam bij PGGM en lid van de Europese Commissie Technical Expert Group on Sustainable Finance. Ze lichtte de uitgangspunten van de EU-taxonomie toe.

Met input van de Sustainability Committee ondernam DUFAS de volgende acties:

- 19 februari – reactie op de ESMA-consultaties over integratie van duurzaamheidsrisico's in UCITS, AIFMD en MIFID II.
- 6 mei – reactie op de consultatie van het Joint Research Center van de Europese Commissie: *Development of EU Ecolabel criteria for Retail Financial Products*.
- 13 september – reactie op de *Call for feedback EU Taxonomy report* van de Technical Expert Group on Sustainable Finance.

Expertgroepen

Brexit

De Brexit heeft uiteenlopende gevolgen voor assetmanagers. Deze expertgroep heeft een inventarisatie gemaakt van alle mogelijke positieve en negatieve gevolgen van de Brexit voor de sector. De leden bespraken onder meer de tijdelijke erkenning van de Britse central clearing parties (CCP's): die moest worden verlengd om een verstoring op de clearingmarkt te voorkomen.

Transactiekosten beleggingsfondsen

Deze expertgroep evalueerde en beoordeelde de PRIIP-transactiekostenmethodologie. Met de input

van deze groep is de lobby voor de nieuwe methodiek ingezet, ook via EFAMA. Daarnaast besprak deze klankbordgroep onderwerpen die te maken hadden met bredere distributie en cliëntinformatie, zoals de ontwikkelingen rond de informatie-uitwisseling tussen productaanbieder en distributeur, de EMT-template en kostentransparantie voor de belegger. In 2020 gaat deze werkgroep op in een nieuwe DUFAS-commissie: Distribution and Client Disclosure Committee.

Met input van deze expertgroep ondernam DUFAS de volgende acties:

- 18 en 19 maart – twee leden van deze commissie (afkomstig van Robeco en Kempen) deden mee als experts aan een Europese technische PRIIP-workshop in Frankfurt, georganiseerd door de ESMA en de Europese autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA).
- januari 2020 – reactie op de consultatie over de herziening van de PRIIP-KID: *Joint Consultation Paper concerning amendments to the PRIIPs KID*.

IFR & IFD

Deze expertgroep richtte zich op het nieuwe Europese prudentiële regime voor beleggingsondernemingen (IFR & IFD) en de mogelijke impact op assetmanagers. Een belangrijk onderwerp binnen deze expertgroep was de vraag of IFR & IFD van toepassing is op UCITS- en AIF-beheerders die niet opereren onder een MIFID-vergunning. Bovendien hield de expertgroep zich bezig met de mogelijke negatieve effecten op het kapitaalbeslag van assetmanagers, en met de vraag of het Nederlandse bonusplafond onder IFR & IFD gehandhaafd kan worden. Over dit onderwerp overlegde DUFAS regelmatig met het Ministerie van Financiën en DNB.

• 31 • **Wwft**

Assetmanagers hebben een belangrijke rol bij het signaleren van witwaspraktijken en terrorismefinanciering. Deze expertgroep nam met name de meldplicht en transactiemonitoring onder de loep die de Wwft voorschrijft (Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme).

Met input van deze expertgroep ondernam DUFAS de volgende actie:

- 25 maart – reactie op de consultatie van het Ministerie van Financiën: *Wijzigingsbesluit Financiële Markten 2019*, en dan met name op de voorgenomen wijzigingen in het Uitvoeringsbesluit Wwft.

IBOR-transitiewerkgroep

De overgang van EURIBOR en EONIA naar nieuwe rentebenchmarks is van grote invloed op de financiële sector. Deze expertgroep wisselde ervaringen en inzichten uit over de transitie naar de nieuwe benchmarks.

Met input van deze expertgroep ondernam DUFAS de volgende actie:

- 12 juni – reactie op de consultatie van de ECB: *Legal action plan from EONIA to ySTR*.

Leden en contributie

Leden en aangesloten organisaties

DUFAS stelt zich open voor alle op de Nederlandse markt werkende assetmanagers, vastgoed- en bewaarinstanties en beheerders van pensioenfondsen, van klein tot groot. Buitenlandse marktpartijen en zakelijke dienstverleners zijn bij ons aangesloten als geassocieerde leden. Dankzij deze diversiteit kunnen we namens de hele sector optreden als representatief belangenbehartiger, zowel voor institutionele als voor retail-assetmanagers.

Veranderingen in 2019

In 2019 verwelkomde DUFAS drie nieuwe leden: APG Asset Management, Loyens & Loeff en PGIM. Per 1 januari 2020 sloten ook Deloitte en Amundi Asset Management zich als nieuw lid bij ons aan. In 2019 zegden Citi, IQ-EQ en Allianz Nederland Asset Management hun lidmaatschap op. Wij danken hen hartelijk voor het lidmaatschap in de afgelopen jaren.

Ledenaantal per 1-1-2020

Aantal per ultimo	Leden	Geassocieerde instellingen	Totaal
2003	8	6	14
2008	34	9	43
2013	39	13	52
2014	38	21	59
2015	34	23	57
2016	32	26	58
2017	30	26	56
2018	31	21	52
2019*	29	24	53

* Ledental per 1-1-2020. Bij de geassocieerde leden zijn de informatieleden meegerekend.

Contributie

Het algemeen bestuur stelt jaarlijks de contributie vast op basis van een goedgekeurd budget. Dit budget slaan we om naar contributiestaffels. Leden betalen naar rato van hun Assets under Management (AuM).

Met een minimumcontributie van € 3.697 (2019) houden we het lidmaatschap bereikbaar voor kleinere organisaties. De maximumcontributie in 2019 bedroeg € 65.389 voor de leden met AuM van meer dan € 100 miljard. Nieuwe leden betalen naast de contributie eenmalig entreegeld à € 2.500. Voor (buitenlandse) geassocieerde instellingen bedroeg de contributie in 2019 een vast bedrag van € 13.169.

Overzicht leden

Stand per 1-1-2020

• 34 •

• 35 •

• 36 • Colofon

Het Jaarverslag DUFAS 2019 is een uitgave van:
Dutch Fund and Asset Management Association
(DUFAS)

Bordewijklaan 2
2591 XR Den Haag

info@dufas.nl
www.dufas.nl

Tekstredactie: Marble schrijven & vertalen
Vormgeving: Villa Y

© DUFAS, juni 2020

DUFAS is een belangenvereniging die zich sinds 2003 inzet voor een gezonde vermogensbeheersector. Vandaag de dag telt DUFAS ruim 50 leden: van grote assetmanagers die de Nederlandse pensioen- en verzekeringsvermogens beleggen tot kleinere, specialistische vermogensbeheerders. DUFAS vergroot het bewustzijn van de maatschappelijke relevantie van beleggen in Nederland, helpt mee aan het ontwikkelen van sectorstandaarden en vertegenwoordigt de sector bij implementatie van nieuwe wet- en regelgeving. Daarnaast zet DUFAS zich in voor één Europese markt waar regelgeving zo veel mogelijk hetzelfde wordt geïmplementeerd.

Dutch Fund and
Asset Management
Association